

TEDAVİYE DİRENÇLİ KATATONİK ŞİZOFRENİDE KLOZAPİN BAŞLANGICI İÇİN LİTYUM KULLANIMI

Merve Simay Ediş¹, Pelin Arpacı¹, Ceylan Koç¹, Hatice Ayça Kaloğlu¹

¹Ankara Etlik Şehir Hastanesi, Ankara

Giriş: Klozapin tedaviye dirençli şizofreni için altın standart olmaya devam etmekle beraber agranülositöz yan etkisi kullanımı önemli ölçüde sınırlandırmaktadır. Duygudurum düzenleyici olan lityum, hematolojik etkilere sahiptir. Olgu raporları lityumun tedavi sonrası klozapin ilişkili nötropeniyi yönetmedeki faydasını göstermiş olsa da, bu olgu raporu lityumun hematolojik özelliklerinin bazal lökopeniyi aşmak için proaktif uygulamasını sunmakta ve dirençli hastada klozapin başlanmasına olanak tanımaktadır. Olgu sunumu için hasta ve yakınından sözel onam alınmıştır.

Yöntemler / Olgu Sunumu: 26 yaşında kadın hasta 4 gündür olan yeme reddi, immobilitate, mutizm şikayetleriyle hastanemize başvurdu. Psikiyatrik muayenesinde bilinci açık olan hastayla oryantasyon, kooperasyon kurulamadı; dikkat, bellek değerlendirilemedi, duygudurum ötimik, affetti uygunsuz olarak değerlendirildi, düşünce süreci, içeriği değerlendirilemedi. Balmumu esnekliği mevcuttu. Tıbbi özgeçmişinde, soygeçmişinde, yapılan rutin tetkiklerinde özellik bulunmayan hastanın, alkol madde kullanım öyküsü ve daha önce psikotrop kullanımı yoktu. Bush-Francis Katatoni Derecelendirme Ölçeği puanı 28 olarak değerlendirilerek katatoni ön tanısı konuldu, PANSS ölçeği yatışında 104 puan olarak değerlendirildi. Farmakolojik müdahalelere kısmi yanıt nedeniyle Elektrokonvulsif Tedavi başlatıldı. 12 seans sonrasında Bush-Francis skorları 5 puana gerileyen hastada 2 antipsikotik tedavi denendi, seyreden

katatoni belirtileri olduğundan klozapin başlanması planlandı. Rutin laboratuvar değerlendirmesinde beyaz kan hücresi (WBC) 3.630 saptandı. Hematoloji konsültasyonu istendi, idiyomatik düşük WBC nedeniyle klozapin başlanılmadı.

Sonuçlar: Hastanın WBC değerini terapötik olarak artırmak için günlük 300 mg lityum başlandı. Hastanın WBC'si 3.630'dan 6.680'e yükseldi. Klozapin 12,5 mg/gün başlandı, kademeli olarak 350 mg/güne yükseltildi. Klozapin tedavisi sonrasında Bush-Francis skoru 0, PANSS skoru 71 puana geriledi. Taburculuğu yapılan hasta takiplerinde klozapin 350mg/g ve lityum 300mg/g ile izlenmeye devam edildi, WBC düşüklüğü olmadı.

Tartışma ve Sonuç: Bu olgu, tedaviye dirençli şizofrenide bazal lökopeniyi aşmak, klozapin başlanmasını kolaylaştırmak amacıyla lityumun hematolojik özelliklerinin kullanımına dair bir örneği temsil etmekte, önceki literatürde tanımlanan reaktif yaklaşımın ötesine geçmektedir. Aydın ve arkadaşları(2016) ile diğer araştırmacılar, tedavi başlangıcından sonra klozapin kaynaklı nötropeniyi yönetmede lityumun etkinliğini göstermiş olsalar da, bu önleyici yaklaşım, farmakolojik mekanizmaların anlaşılmasının, konvansiyonel tedavi yollarının bloke olduğu durumlarda klinik çözümlerin mümkün olabileceğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Klozapin, lityum, nötropeni, katatoni, tedaviye dirençli